

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIV. (18)
No. (štet.) 40

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
7. oktobra 1965

„V trenutku, ko povzemamo besedo pred tem edinstvenim poslušalstvom na svetu, želimo izraziti našo globoko hvaležnost U Thantu, vašemu glavnemu tajniku, ki nas je blagovolil povabiti na obisk k Združenim narodom ob priložnosti dvajsete obletnice te organizacije za mir in medsebojno sodelovanje narodov vsega sveta.

Prav tako smo hvaležni predsedniku zborovanja, gospodu Amintorju Fanfaniju za izraze tolike naklonjenosti od prvega dne, ko je prevzel predsedstvo.

Hvaležni smo vsem navzočim za vaš ljubezniv sprejem. Vsakega posebej prav posebno in prisrčno pozdravljamo. Vaše prijateljstvo nas je povabilo in sprejelo na ta sestanek: mi stopamo pred vas kot prijatelji.

Poleg osebnega pozdrava vam prinašamo tudi pozdrave II. vatikanskega cerkvenega zbora, trenutno zbranega v Rimu, in katerega visoko predstavljajo kardinali, ki nas spremljajo.

V imenu zbora in v našem imenu, vam želimo častnega priznanja in zdravja.

DVOJNI ZNAČAJ ZBOROVANJA

To zborovanje, kot dobro razumete, odlikujeta dve lastnosti: preprostost in veličina. Preprostost zato, ker je ta, ki vam govori, prav tako človek kot vi; je vaš brat, in celo eden najmanjših med vami, ki predstavljate velike države, zato ker predstavlja — če nas želite gledati pod tem vidikom — neznanost in skoraj simbolično časno vladavino: predstavljamo državo, ki spopolnjuje osnovne in najnižje zahteve, da more svobodno izvršiti svoje duhovno poslanstvo in zagotoviti vsakomur, ki z nami občuje, da smo neodvisni od vsakršne zemeljskega vladarstva. Ta država ne razpolaga s časnimi silami in ne teži po primerjanju z vami. Dejansko, ničesar ne prosimo, ne stavljamo nobenega vprašanja; kvečjemu, vam izražamo to željo, prosimo za to dovoljenje: da vam smemo po svojih močeh streči, nesebično, ponižno in z ljubeznijo.

To je prva trditve, ki jo hočemo postaviti. Kot vidite, je tako enostavna in preprosta, da z gladek neznanca za to zborovanje, vajeno obravnavati najvažnejša in najtežja vprašanja.

TRENUTEK EDINSTVENE VELIČINE

Kljub temu pravimo in vsi vi čutite: ta trenutek je izredno velik in pomemben: velik za nas in velik za vas. Za nas predvsem. O, dobro veste, kdo smo! In bodi kakršno koli vaše mnenje o rimskem papežu, poznate naše poslanstvo: prinašamo poslanico za ves svet. To poslanico prinašamo ne samo v svojem imenu in v imenu velike katoliške družine, ampak tudi v imenu bratov kristjanov, ki si delijo z nami misli in čustva, ki jih tukaj izražamo, in predvsem v imenu tistih, ki so nam posebej naročili, da jih tukaj predstavljamo.

In tako kot poslanec, ki ob koncu dolge poti izroči naročeno pismo, tako se mi zavedamo izrednega trenutka, ki nam ga je dano živeti — čeprav je tako kratak —, kajti sedaj se je izpolnila želja, ki jo nosimo v srcu že skoraj 20 stoletij. Dá spominjate se. Dolga časa je že, odkar smo na poti in nosimo s seboj dolgo zgodovino; sedaj in tukaj slavimo zaključek romanja, med katerim smo iskali in čakali na razgovor z vsem svetom, od tistega dne, ko nam je bilo naročeno: „Pojdite, oznanjujte evangelij (veselo oznanilo) vsemu stvarstvu“, vsemu narodom. In to se je danes uresničilo, ker vi predstavljate vse narode.

POSLANICA SREČE

Dovolite, da vam izrazimo, da vam moramo sporočiti posebno poslanico, dá, vsakemu izmed vas prinašamo poslanico sreče.

Naša poslanica želi najprej slovesno in z duhovno močjo utrditi to važno organizacijo. Ta poslanica je rojena iz naše zgodovinske izkušnje. V imenu prednikov, v imenu vseh katoliških škofov in v svojem imenu vam izražamo

„NIKDAR IN NIKOLI VEČ VOJNE“

roti papež človeštvo v govoru dne 4. oktobra pred Združenimi narodi

iskreno priznanje, v prepričanju, da ta organizacija predstavlja nujno pot do moderne civilizacije in svetovnega miru.

Pri teh besedah se jasno zavedamo, da govorimo v imenu mrtvih in živih; v imenu vseh mrtvih, padlih v strahotnih preteklih vojskah v upanju na razumevanje in mir na svetu; v imenu preživelih živih, ki že vnaprej obsojajo v srcih tiste, ki bi jih hoteli obnoviti; in še v imenu drugih živih: v imenu mladih rodov naših dni, ki gredo pogumno naprej, v upravičenem upanju po boljšem človeštvu. Govorimo tudi v imenu ubogih, revnih, v imenu tistih, ki hrepene po pravičnosti, po človeku dostojnem življenju, po svobodi, po blagostanju in po napredku. Narodi se obračajo k Združenim narodom, v zadnjem upanju po sožitju in miru: zato si drznemo skupaj s svojimi izraziti tudi njihove čestitke in zaupanje v vas. In zato je ta trenutek velik tudi za vas.

POGLED V PRIHODNOST

Dobro vemo, da se tega popolnoma zavedate. Poslušajte sedaj nadaljevanje naše poslanice. Nanaša se izključno na prihodnost. Stavba, ki ste jo zgradili, se ne sme nikdar porušiti: treba jo je le izpopolnjevati in prilagoditi zahtevam, ki jih bo narekovala svetovna zgodovina. Vi predstavljate posebno dobo v razvoju človeštva: sedaj je pot nazaj nemogoča, treba je iti naprej.

Tolikim državam, ki se med seboj že ne morejo več prezirati, jim vi dajete na razpolago izredno preprost in učinkovit način sožitja: najprej se medsebojno priznate in opredelite. Jasno, da ne dajete šele s tem državam samostojnosti; pač pa priznate vsako državo drugim enakovredno; vsaki državi dajete visoko cenjeno moralno in pravno priznanje in ji zagotovite častno mednarodno državljanstvo. Že to je veliko delo v korist človeštva: Točno opredeliti in spoštovati narodne člane svetovne skupnosti, postaviti člane — narode v tak pravni položaj, da jih bodo vsi drugi priznavali in spoštovali in končno utrditi urejen in ustaljen sistem mednarodnega življenja. Vi priznavate važno načelo, da mora odnose med narodi voditi razum, pravičnost, zakon in sporazum, nikdar pa sila, nasilje, vojška, strah in zvijača ter prevara.

VSTOP MLADIH NARODOV

Tako mora biti. In dovolite nam, da vam čestitamo k posrečeni misli, ko ste dovolili vstop mladih narodov na to zborovanje, narodov, ki so pred kratkim proglasili narodno neodvisnost in svobodo; njihova navzočnost tukaj je dokaz vesoljnosti in širokogrudnosti, ki posebno označujeta to organizacijo.

Tako bodi. To je naša pohvala in naša želja, in tega ne vnašamo od zunaj: ampak povzemamo prav iz duha, ki vodi vašo organizacijo.

Vaša ustanova gre še dalje in z njo gre naprej tudi naša poslanica. Zivite in delate za edinstvo med narodi, za združenje držav. Sprejmimo to načelo: združiti se drug z drugim. Vi ste družba. Vi sestavljate most med narodi, vi razpuzate mrežo medsebojnih odnosov med državami. Čutimo skušnjavo, da bi rekli, da vašo organizacijo v časnem redu najbolje označuje to, kar katoliška Cerkev hoče biti v duhovnem redu: edina in vesoljna. Nemogoče si je zamisliti kaj vzvišenejšega, v naravnem redu, za ideološko zgradbo človeštva, kot je ravno vašo organizacija. Vaš poklic je pobratiti, ne samo nekatere narode, ampak vse narode. Teško poslanstvo? Brez dvoma. Toda to je naša naloga, to je naša najplemenitejša naloga. Kdo ne vidi potrebnosti, da bi tako končno prišli postopoma do svetovne avtoritete, ki bo zmožna učinkovito vplivati na pravno in politično mednarodno življenje.

PONAVLJAMO NAŠO PROŠNJO

Tukaj ponavljamo našo prošnjo: Nadaljujte na začetni poti naprej! Še več: Prizadevajte si, da bi tiste, ki so se oddaljili, pripeljali spet nazaj v naročje organizacije; iščite sredstvo, kako pridobiti za bratsko pogodbo, častno in odkrito, tudi tiste, ki mednarodnega bratstva še niso sprejeli. Delajte na tak način, da bodo tisti, ki so še zunaj, hrepeli in prosili za priključitev in v tem primeru jih velikodušno sprejmite v svoj krog. In vi, ki imate srečo in čast prisostvovati zborovanju mirovne skupnosti, poslušajte: vedno delajte tako, da ne boste nikdar izpodkopali in izdali medsebojnega zaupanja, ki vas družijo in vam daje možnost uresničiti dobre in velike načrte.

Posledica te prošnje, ki je vključena, kot smo dejali, v vašo ustanovo, nas sili k dodatku še enega načela: naj ne bo nihče, kot član vaše organizacije, višji od drugih: ne bodi eden nad drugim. To je načelo enakosti. Vemo, brez dvoma, da je treba upoštevati še druge činitele, poleg pripadnosti organizaciji. Toda tudi enakost je sestavni del vaše ustave, ne ker bi bili enaki, ampak ker ste tukaj kot enaki. In to more zahtevati od mnogih izmed vas dejanje velike kreposti. Dovolite, da vam to poudarjamo. Mi predstavniki vere, ki doseza zveličanje po ponižnosti svojega božjega ustanovitelja. Nemogoče je biti brat brez ponižnosti. Napuh je tisti, čeprav včasih zgleda nezadržan, ki povzroča napetosti in borbe za ugled, nadoblast, kolonializem, sebičnost: napuh je tisti, ki uničuje bratstvo.

Tu pa prihaja naša poslanica do svojega vrhca. Najprej negativnega. Je beseda, ki jo pričakujete od nas in ki je mi ne moremo spregovoriti ne da bi se zavedali njene težine in nje-nega slovesa. Nikdar več eni proti drugemu! Nikoli, nikoli več! Ali niso prav s tem namenom nastali Združeni narodi: proti vojni in za mir? Poslušajte prelepe besede velikega pokojnika Johna Kennedyja, ki je pred štirimi leti oznanjal: „Človeštvo mora preprečiti vojno, če ne, bo vojna uničila človeštvo“. Ni treba, da bi z dolgimi govori proglašali končne cilje vaše organizacije. Zadosti je opozoriti na dejstvo koliko krvi milijonov ljudi, koliko nezasišni in brezmejno trpljenje, kolikšne brezkoristne morije in kolikere grozne razvaline potrjujejo pogodbo, ki vas družijo v priosegi, ki mora spremeniti bodočo zgodovino sveta: Nikdar in nikoli več vojne! Nikdar, nikdar več vojne! Mir, mir je tisti, ki mora voditi usodo narodov in vsega človeštva!

Hvala vam, slava vam, ki že 20 let delate za mir in ki ste doslej doprinesli tudi dragocene žrtve za to sveto stvar. Hvala in slava vam za prepričane konflikte in za tiste, ki ste jih rešili. Rezultati vaših naporov v korist miru prav do sedanjih dni zaslužijo, četudi še niso odločilni, da vam kot tolmáč vsega sveta in v njegovem imenu čestitam in izrazim njegovo zahvalo.

ZN — VELIKA ŠOLA

Gospodje, vi ste izpolnili in izpolnjujete veliko nalogo: ljudi učite o miru. Združeni narodi so tista velika šola, ki daje to vzgojo. In sedaj smo tu v veliki dvorani te šole. Vsakdo, ki tu sedi, se spreminja v učenca in postaja učitelj umetnosti za ustvarjanje miru. In ko zapuščate to dvorano, svet gleda na vas kot na arhitekta, graditelje miru.

Miru, kot veste, ni mogoče ustvariti samo s politiko in ravnovesjem sil ter koristi. Gradi se z duhom, z idejami, z deli miru. Vi delate na tem velikem delu. Toda šele na začetku tega dela ste! Ali bo svet kdaj prišel do tega, da bo spremenil sebičnostno in vojno miselnost, ki je doslej oblikovala

že pomemben del svoje zgodovine? Težko je to predvideti: lahko pa je zatr-diti, da je treba odločno stopiti na pot, ki vodi v novo zgodovino, v zgodovino miru, ki bo v resnici in v vsej polnosti človeška, tista, ki jo je Bog obljubil ljudem dobre volje. Te poti so pred vas postavljene. Prva je pot razorožitve.

PUSTITE PASTI OROŽJE

Če želite biti bratje, odvzrite orožje iz vaših rok. Ni mogoče ljubiti z napačnim orožjem v roki. Orožje, zlasti strašno orožje, ki vam ga je dala moderna znanost, še predno povzroča žrtve in razvaline, že poraja slabe misli, goji slaba čustva, ustvarja težko moro, nezaupanje in temne sklepe; zahteva velike izdatke; zadržuje izvedbo načrtov solidarnosti in koristnega dela; spreminja psihologijo narodov. Dokler bo človek ostajal slabotna stvar in tudi spremenljiv ter celo slab, kar prihaja dostikrat do izraza, bo, žal, potrebno obrambno orožje. Toda vaš pogum in vaša vrednost vas silita k preučevanju sredstev, s katerimi bi zagotovili varnost mednarodnega življenja, ne da bi bilo treba segati po orožju. Ta cilj je vreden vaših naporov. To je tisto, kar svet pričakuje od vas. To je tisto, kar je treba doseči. Za dosego tega cilja je pa potrebno, da se v tej ustanovi poveča medsebojno zaupanje, da ta ustanova poveča svoj ugled. Tako bo končno mogoče doseči postavljene cilje. Pridobili si boste priznanje narodov, ki bodo razbremenjeni velikih izdatkov za oboroževanje in rešeni more, ki jo povzroča neprestana vojna nevarnost.

Vemo — kako nas ne bi to veselilo —, da jih je veliko od vas ugodno razmotrivalo prošnjo, ki smo jo izrekli v Bombayju lanskega decembra vsem državam, naj delajo za stvar miru: da odobre za razvoj gospodarsko slabotnejših držav vsaj en del iz prihrankov, ki bi nastali z omejitvijo oboroževanja. Ponavljam tu isto povabilo z zaupanjem, ki nam ga navdihujejo vaša človekoljubna in plemenita čustva.

MEDNARODNO SODELOVANJE

Govoriti o človeštvu, o plemenitosti, je poslušati odmev drugega ustvarjalnega načela ZN. Je to njen vrh. Ne dela se tu samo to, da se preprečujejo spopadi med državami, tu se ustvarjajo pogoji, da tiste države, ki to lahko store, delajo za druge. Ne morete se zadovoljiti samo s tem, da omogočate koeksistenco med državami! Delate še korak daleč naprej, korak, ki je vreden naše pohvale in naše podpore; organizirate bratsko sodelovanje poštenih. Tu se utrjuje sistem solidarnosti! Po vaši zaslugi ti visoki cilji v pogledu civilizacije dobivajo organizirano pomoč vse družine, vseh narodov za koristi vseh in vsakega posebej. Je to najlepša lepota ZN, njen najbolj človeški izsled: je ideal, o katerem sanja ponižnost na svoji romarski poti skozi čas. Je največje upanje sveta. Upamo si reči, da je to odsvit načrtov Gospoda — dalekosežni in veliki načrti ljubezni za napredek človeške družbe na zemlji, odsvit, v katerem gledamo, kako se evangeljska poslanica spreminja iz nebeske v zemeljsko. Tu se nam zdi, kakor da čujemo glas naših prednikov in zlasti še papeža Janeza XXIII, katerega enciklika Mir na zemlji je med vami naletela na tako častno in pomemben odmev.

VERSKA SVOBODA

To, kar vi tu oznanjate, so osnovne pravice in dolžnosti človeka, njegovo dostojanstvo in svoboda, in zlasti njegova verska svoboda. Čutimo, da ste tolmáči tega, kar je človeška modrost ustvarila najbolj vzvišeno. Rekli bi skoraj njegov svetli značaj. Kajti tu je

predvsem govor o človeškem življenju. Človeško življenje pa je sveto. Nihče ga ne sme poskušati napadati. V vaši skupščini spoštovanje življenja mora dobiti najvišje spoštovanje, in tudi tedaj, ko je govor o problemu rojstev mora to vprašanje dobiti najbolj primeren izraz in za njegovo obrambo najbolj pametne razloge. Vaša naloga je doseči, da bo človeštvo imelo zadosti kruha na mizi in ne priporočati umetne kontrole nad rojstvi z namenom, da bi se zmanjšalo število povabljencev na življenjski pojedini.

Ni zadosti samo braniti tiste, ki lakoto trpe! Treba je ustvariti vsakemu človeku dostojno življenje. In ali ni to, kar vi poskušate storiti? Ali ni izpolnjevanje pred našimi očmi in po vaši zaslugi prerokške napovedi, ki se izvaja tudi v vaši ustanovi: In spremenili bodo svoje sablje v rezila plugov in svoje sulice v srpe (Izaia 2, 4)? Ali že ne izrabljate čudovitih zemeljskih sil in veličastnih iznajdb znanosti ne več kot sredstev za smrt, ampak kot instrumente življenja za novo dobo človeštva?

UČINKOVITOST ZN

Vemo, s kako intenzivnostjo in s kako učinkovitostjo rasteči ZN in svetovne ustanove, ki so od nje odvisne, delajo na podpiranju vlad, ki to pomoč potrebujejo, da bi pospešile gospodarski in socialni napredek svojih držav.

Vemo, s kako verno se zavzemate za pobijanje nepismenosti in za širjenje kulture v svetu, in za podeljevanje primerne ter moderne zdravstvene pomoči ter s kakšnimi naporji postavljate v službo človeštva čudovite iznajdbe znanosti, tehnike in organizacije. Vse to je čudovito in zasluži pohvalo in podporo vseh, vključno našo. Tudi hočemo dati zgled, čeprav majhnost naših sredstev prepričuje, da bi dosegli praktično in količinsko vrednost. Našim karitativnim ustanovam hočemo dati nov razmah za borbo proti lakoti v svetu in za zadostitev glavnih potreb. Na tak način, in prav nič drugače, se ustvarja mir.

In za konec, gospodje, še ena beseda. Poslopte, ki ste ga postavili, ne počiva samo na materialnih zemeljskih osnovah, ker bi bila v tem primeru zgradba postavljena na pesek. Predvsem je v naši zavesti. Tako je prišel trenutek za spreobrnjenje, za osebno transformacijo, za notranjo obnovo. Navaditi se moramo misliti o človeku na nov način, gledati tudi na nov način na splošno življenje ljudi in končno gledati tudi na nov način na poti zgodovine in na usodo sveta po besedah sv. Pavla: „In obleci novega človeka, ki je ustvarjen po božji podobi v pravičnosti in svetosti resnice“ (Pismo Efežanom 4, 23).

Nastopila je ura, ki narekuje postanek, trenutek zbranega razmišljanja, celo molitve: vrniti se na razmišljanje o našem skupnem izvoru, o naši zgodovini, o naši skupni usodi. Nikdar ni bilo potrebno tako opozarjati na moralno zavest človeka, kakor danes v dobi, ki jo označuje tako silen človeški napredek. Kajti nevarnost ne prihaja od napredka in ne od znanosti, ki nasprotno lahko dobro uporabljena prinesejo rešitev mnogim težkim problemom, ki tarejo človeštvo. Resnična nevarnost je v človeku, ki razpolaga z vedno bolj nevarnimi napravami, ki lahko spremenijo in razvaline tudi največje pridobitve.

Z eno besedo: zgradba moderne civilizacije se mora postaviti na duhovnih načelih, ki jo edini lahko ne samo ohranjajo, ampak tudi razsvetljujejo in poživljajo. In ta neobhodno potrebna načela višje modrosti ne morejo počivati — kot veste, smo o tem odločno prepričani —, nikjer drugje kot v veri v Boga. Neznani bog, o katerem govori sv. Pavel Atenceem na Aeropagu? Ne-poznan tistim, ki so ga sicer brez sumničenjski, pa so ga imeli blizu, kakor se to degaja tolikim ljudem v našem veku? Za nas v vsakem slučaju, in za tiste, ki sprejemajo nezmožljivo razodetje, da nas je Kristus ustvaril iz samega sebe, je živi Bog, oče vseh ljudi.

Zgodovinski papežev obisk v Ameriki

Papež Pavel VI je bil v ponedeljek, dne 4. oktobra, na obisku pri Združenih narodih v ZDA. Ta dan je Severna Amerika in z njo ves svet doživljal zgodovinske trenutke. Papež romar je tega dne iz Rima v ZDA prevozil z letalom 13.873 km, da bi s svojo navzočnostjo in zlasti s svojo plamtečo besedo utrdil mir na svetu.

Je bil to v resnici zgodovinski dogodek, kajti papež Pavel VI. je prvi papež sploh, ki je stopil doslej na ameriška tla. Papež VI. je bil sicer kot privatnik že dvakrat v ZDA. Prvikrat leta 1951 kot navaden turist, leta 1962 pa tudi kot privatnik, ko je prejel častni doktorat univerze Notre Dame.

Iz Rima je papež odpotoval s svojim spremstvom, v katerem je bil po en kardinal iz vseh delov sveta — Latinsko Ameriko je v njegovem spremstvu zastopal buenosaireski kardinal Caggiano — Severno pa newyorški nadškof kardinal Franc Spellman — v ponedeljek ob 4.45 zjutraj. Pred odhodom je bil sv. oče še pri maši. Predno se je letalo dvignilo je imel papež kratek nagovor, v katerem je poudaril, da je njegovo potovanje namenjeno utrditvi miru v svetu.

Med poletom je papež iz letala poslal v vse dele sveta mirovne poslanice. Vse narode in vse rase ter vere je zajemala njegova prošnja Bogu, naj bi nanje razlil svojo milost, da bi živeli v miru in sreči ter v blagostanju. Ističasno pa je letalo sprejemalo pozdravne poslanice raznih evropskih vladarjev, med drugim francoskega predsednika de Gaulle in angleške kraljice Elizabete. Ko je letalo prišlo v ameriško zračno področje, je papež poslal ameriškemu predsedniku in vsemu ameriški narodu prisrčen pozdrav.

Letalo, s katerim je potoval papež, je pristalo na newyorškem mednarodnem letališču John F. Kennedy. Tu so vladarja katol. Cerkve sprejeli glavni tajnik U Thant, ameriški zun. minister Dean Rusk, guverner države New York Rockefeller, newyorški župan Wagner in druge visoke civilne ter cerkvene osebnosti. Newyorški župan je papežu izročil pergamentno listino o njegovem imenovanju za častnega občana New Yorka.

Ob desetih je papež v dolgi koloni avtomobilov nastopil pot proti New Yorku. 40 km dolgo pot do katedrale sv. Patricija so prevozili v dveh urah ob viharnem vzklikanju milijonskih množic. Po krajši molitvi in pozdravu vernikov v katedrali se je papež odpravil v Spellmanovo nadškofijsko palačo.

Pa jo je kmalu zapustil in se s spremstvom odpravil v hotel Waldorf Astoria, kjer je v 35. nadstropju obiskal predsednika ZDA Johnsona. Razgovor med njima je trajal nad 50 minut. Nanašal se je na vsa vprašanja, ki ogrožajo mir na svetu. Pozneje je Johnson izjavil, da sta govorila o Indiji, Pakistanu, Vietnamu, Santu Domingu in o vseh kontinentih. Zlasti pa o napredkih, ki so jih dosegli ZN. Johnson je dejal dobresedno: „Po mojem mnenju je potovanje Njegove Svetosti, ki je s svojim preletom Atlantika napravil precedenčni primer, morda to, kar danes svet potrebuje.“

Predsednik Johnson je svetemu očetu predstavil tudi svojo ženo go. Lyndo Bird ter 17-letno hčerko Lucy, ki je avgusta meseca prestopila v katoliško vero.

Johnsonu, njegovi ženi in hčerki, kakor predsednikovim sogledavcem, je papež izročil dragocena spominska darila, ameriški predsednik je pa papežu izročil kot darilo majhno zlato zemeljsko oblo z napisom datuma papeževga obiska ZDA in osebno sliko v srebrnem okviru.

Kosilo je imel papež pri kardinalu Spellmanu. Po krajšem počitku se je papež odpravil s spremstvom na sedež ZN. V slovesni dvorani za sprejeme sta ga sprejela predsednik glavne skupščine in glavni tajnik ZN Amintore Fanfani in U Thant, ki sta papežu predstavila delegacije posameznih narodov. Tu je papežu izročil argentinski zunanji minister dr. Zavala Ortiz posebno poslanico predsednika dr. Illije. Med prvimi osebnostmi, s katerimi je papež govoril v tej dvorani, je bila vdova umorjenega ameriškega predsednika Kennedyja Jacqueline Kennedy.

Ob vstopu v dvorano so zastopniki držav, članic ZN, pozdravili papeža z viharnim odobravanjem. Navzoči so bili zastopniki 116 držav. Od slavnosti je izostal samo albanski delegat. Pred ZN je imel papež Pavel VI. zgodovinski govor, ki ga objavljamo v celoti na prvi strani.

Po končanem programu v ZN je imel papež še kratek sestanek v cerkvi sv. Družine s predstavniki katoliških, protestantskih in judovskih ustanov, zvečer ob 20.30 pa mašo v stadionu Yankee. Navzočih je bilo 90.000 ljudi.

Ob 23.29 ponoči je papež z letalom ameriške letalske družbe Trans Airlines zapustil Ameriko. „Bog blagoslovi Ameriko, Bog vas vse blagoslovi,“ so bile zadnje papeževe besede, ki jih je spregovoril z letala na ameriških tleh.

Perujski državni predsednik Fernando Belaunde Terry je izjavil, da sedanjo gverilsko vojno v Peruju vodi samo 50 pravih komunistov, ostalo moštvo so plačanci ali zaslepljeni. Po njegovem zatrjevanju komunistični gverilci kmetov niso mogli dobiti na svojo stran. Kajti „nasilje je njihovo orožje in mučenje njihov način za pridobivanje informacij“. Priznal pa je, da je okoli 1700 perujskih študentov obiskalo razne komunistične države. Nekateri so to storili, ker so hoteli izkoristiti brezplačno potovanje in oskrbo, drugi so se pa iz teh držav vrnili kot izsolani komunisti.

Venezuela je zajel nov val komunističnega nasilja. Komunistični teroristi so začeli pobijati zlasti policijske stražnike v venezuelski prestolnici Caracas. Doslej so pobili že 9 policijskih stražnikov. Komunisti hočejo s temi napadi med ljudstvom ustvariti preplah in prepričanje, da so močnejši kot pa državna oblast za vzdrževanje javnega reda. Vlada je začela s temeljito akcijo, ker hoče za vsako ceno izslediti komunistične napadalce.

Kubanski komunistični diktator Fidel Castro je razpustil vodstvo kubanske socialistične (komunistične) stranke in ustanovil Centralni komitee stranke, v katerem je 100 članov. Značilnost novega vodstva kubanske stranke je ta, da imata sedaj v njem vso oblast oba brata Castro, t. j. Fidel in Raúl Castro. Prvi je predsednik vlade in generalni tajnik stranke, drugi pa ima v rokah vse politične, vojaške in policijske ključne položaje. Tako je Castro odstranil staro kubansko kom. garnituro. Nič manjša značilnost novega vodstva stranke je okolnost, da v njem ni več imena dr. Ernesto Guevara.

PROSLAVE NARODNEGA PRAZNIKA

Spomini na zgodovinske dogodke vzbujajo pri narodih ponos in samozavest. Spominski dnevi posebno pomembnih dogodkov so narodni prazniki.

Za demokratične Slovence je tak narodni praznik 29. oktober. Leta 1918 je na ta dan slovenska prestolnica Ljubljana slavila slovenski praznik svobode z mogočno manifestacijo na Kongresnem trgu. Sleherni Slovenec v Sloveniji in v svetu je tedaj zadihal iz polnih prs v sreči videnja s toliki žrtvami pridobljene svobode.

Demokratični Slovenci v Buenos Airesu bomo tudi letos proslavili praznik slovenske svobode. Letos še posebej, ko se spominjamo tudi stoletnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka in 25-letnice smrti dr. Korošca.

V soglasju z zastopniki Narodnega odbora za Slovenijo, osrednjega društva Zedinjena Slovenija, Slovenske hiše na Ramón Falconu, slovenskih domov v Berazateguiju, Carapachayu, San Justu, Lanusu, San Martinu, Pristave v Moronu, v Ramos Mejii, organizacij in društev ter slovenskih demokratičnih političnih stank bosta sledeči prireditvi:

1. V SOBOTO, 16. OKTOBRA se bodo zbrali v Slovenski hiši odborniki vseh organizacij, ustanov in domov, vzgojitelji slovenske mladine in predavatelji v naših organizacijah. Ti oblikovalci našega organiziranega dela se bodo ob skupni proslavi narodnega praznika v medsebojnem spoznavanju utrdili v prepričanju nujnosti in pomembnosti našega dela, ki naj vodi k ohranitvi in rasti slovenstva med nami in k svobodi našega naroda v domovini.

Ob 19 bo sv. maša v kapeli Slovenske hiše za vse slovenske vodilne naše prednike, ki so delali in se žrtvovali za svobodo slovenskega naroda. Ob 20 v dvorani: narodna himna in govori Ob našem narodnem prazniku. Ob 20.45 skupna večerja.

2. DNE 14. NOVEMBRA bo v Slomškovem domu v Ramos Mejii celodnevni ljudski tabor v proslavo praznika ter v spomin dr. Janeza Ev. Kreka ob 100-letnici njegovega rojstva in dr. Antona Korošca ob 25-letnici njegove smrti.

Pred dvema letoma je bila splošna proslava narodnega praznika v San Justu, letos so se pa slovenski domovi sporazumeli, da bo vsako leto proslava v enem izmed domov, ki bo pripravil in izvedel slavnostni spored. Letos je to častno nalogo prevzel odbor Slomškovega doma v Ramos Mejii.

29. oktober je dokaz neuničljive življenjske sile slovenskega naroda, ki se je ohranil kljub 600-letnemu zatiranju pod tujo oblastjo.

Spominjajmo se tega narodnega praznika slovesno in dostojanstveno in dokažimo, da smo vredni nasledniki naših velikih prednikov v borbi za življenje in svobodo slovenskega naroda.

KOROŠKA

Koroški Slovenci in begunci

Pod tem naslovom prinaša glasilo koroških Slovencev Naš tednik — Kronika z dne 23. 9. 65 uvodnik, v katerem podčrtava delo slovenskih demokratičnih beguncev, ki so pred 20 leti prišli na Koroško. Iz tega uvodnika posnamemo glavne obrise dela, ki so ga slovenski begunci opravili predvsem v korist koroških Slovencev.

V začetku Naš tednik — Kronika piše, da so v Avstriji letos praznovali vrsto pomembnih obletnic, za koroške Slovence pa je važna tudi obletnica prihoda beguncev na Koroško. Več kot mesec in pol so bili po maju 1945 tisoči slovenskih beguncev nastanjeni na Vetrinjskem polju, odkoder so Angleži izročili komunistom v Jugoslaviji nad 10.000 mož in fantov. Omenja, da so se te tragične desetletne spominjali vsi svobodni Slovenci po svetu.

Slovenski begunci, ki so bili nekaj let na Koroškem, še bolj pa tudi tisti, ki so se za stalno naselili, so doprinesli velik delež pri duhovni rasti slovenske manjšine, koristili pa so tudi vsej

državi in deželi s svojim delom pri obnovi. Na Koroškem deluje nad 30 slovenskih begunskih duhovnikov in to ne samo na farah dvojezičnega ozemlja, ampak večina v popolnoma nemškem delu dežele. Koliko župnij bi bilo brez duhovnika, če bi ne prišli slovenski begunski duhovniki. Še bolj pa cenijo Korošci delo duhovnikov, ki so mogli ostati v dvojezičnem delu dežele, kjer delujejo ne samo na verskem polju, temveč so v oporo pri vsem kulturno-prosvetnem delu.

Po vojni je bilo mnogo težav z dvojezično šolo in ravno begunski učitelji so pomagali prebroditi prve težave. Ko je 20. julija izšla prva številka slovenskega časopisa „Koroška kronika“, ki jo je začela izdajati zasedbena oblast, bi prav gotovo ne mogla iziti v tako kratkem času, če bi ne bilo Slovencev — beguncev, ki so s svojim delom in prispevki v veliki meri omogočili redno izhajanje lista. List si je tedaj nadel nalogo slovenskim Korošcem dati možnost, da se v domačem jeziku se-

Njegovo usodo je pojasnil Castro sam v govoru dne 3. oktobra. Dejal je, da je dr. Guevarra, ki je argentinski državljani, dal ostavko na kubansko državljanstvo in članstvo v kubanski kom. stranki ter da je odšel „na nova bojišča“. Pismo je bilo napisano 1. maja v Havani ter izročeno Castru z navedbo, da njegovo vsebino objavi kadar bo smatral za uместno. Govor, v katerem je Castro pojasnil dosedanj nejasnost glede dr. Guevarre, je v havanskem gledališču poslušala tudi Guevarrova žena Adelajda March, iz česar sklepajo, da sta se stara komunistična gverilca razšla v „prijateljstvu“, čeprav je to tega prišlo bolj zaradi borbe za oblast. S tem Castro pravzaprav ni povedal nič novega, kajti splošno mnenje je bilo, da Guevarra v Latinski Ameriki pripravlja komunistične gverilce za nove komunistične revolucije. S tem, da ni več kubanski državljani in vodilni član Castrove vlade, bo svojo nalogo še lažje opravljal.

Castro se je pred svetovno javnostjo hotel pokazati tudi kot človekoljub. Objavil je, da lahko iz Kube odide v ZDA vsakdo, kdor želi, t. j. tisti, ki imajo v ZDA svoje. prav tako pa tudi tisti, ki nočejo živeti pod sedanjim kom. režimom na Kubi. Za odvoz beguncev da bosta vsak dan na razpolago dve letali. Prevoz naj bi bil brezplačen. Ameriški predsednik Johnson je Castrovo ponudbo sprejel in izjavil, da

bo takoj naročil preko švicarske vlade, ki zastopa ameriške koristi na Kubi, da uredi s kubansko vlado vse potrebno za uresničitev Castrove ponudbe, nadzodstvo nad odhodom ljudi iz Kube v ZDA pa naj bi imel na skrbi Mednarodni rdeči križ. Na to ponudbo Castro ne pristaja.

Avstrija ima sedaj dve socialistični stranki. Staro in novo disidentsko, ki jo je ustanovil biv. socialistični minister v zvezni avstrijski vladi Franc Olah. Imenuje se Demokratische Fortschrittliche Partei — DFP.

V Moskvi je vrhovni sovjet razpravljal o zaostalosti sovjetske industrije. Da bi jo izboljšali in dvignili proizvodnjo so izdali vrsto odredb, ki naj bi vzbujala videz svobodnejšega upravljanja teh podjetij. Toda samo na videz, ker bo vsa industrija še naprej pod centralnim vodstvom partije. To potrjuje imenovanje 28 novih ministrov in štirih gospodarskih funkcionarjev, ki bodo skrbeli za nadaljnje sovjetsko industrijsko gospodarstvo.

Sovjetska vlada je izgnala dopisnika ameriške radijske družbe ABC zaradi novice, da je med sovjetskimi veljaki v Kremliju borba za oblast.

Na filipinskem otoku Taal je istimenski ognjenik sredi otoka ob zadnjem izbruhu zahteval izredno veliko črtev. Sodijo da jih bo do 3000. Dr. Julija Payman

ARGENTINA

„To, kar se je zgodilo, je preteklost“

Predsednik republike dr. Illija je bil prejšnji teden na obisku v provinci Mendoza. Med drugim je bil v mestu San Rafael, kjer so dokončali velike naprave za zajezitev vode v Valle Grande. Veliki jezovi bodo sedaj omogočili namakanje 70.000 hektarjev obdelanega zemeljskega področja.

Predsednik dr. Illija je imel na tej slavnosti govor o pomembnosti takih del v državi. Poudarjal je, da je samo s takim konstruktivnim delom mogoče ustvariti blagostanje v državi ter zboljševati življenjske pogoje ljudem. Zato je naglašal, da „država ne more še naprej živeti v neprestanem brezkoristnem prerekanju. To, kar se je zgodilo v preteklosti je preteklost, je že zgodovina in se ne more več povrniti. Sedaj moramo iti naprej, izvajati načrte ter delati za skupno blaginjo vseh.“

Stanovanjska zaščita podaljšana

V poslanski zbornici in senatu je bil končno sprejet novi stanovanjski zakon. Z njim je stanovanjska zaščita podaljšana do 31. decembra 1970, do 31. decembra 1968 zaščita za najete prostore za izvrševanje poklicnih dolžnosti, veljavnost sklenjenih pogodb za najemniške lokale za trgovske in industrijske obrate pa do 31. decembra 1967.

Najemnine se bodo določale na osnovi zadnjih pogodb, ki pa ne smejo biti še izpred leta 1943. Letno se bodo zviševale za trgovske in industrijske obrate za 18%, za lokale za izvrševanje raznih poklicev za 14% in za stanovanja letno 10%.

Ostale novice

Sedanji predsednik krščansko demokratske stranke dr. José Allende je v pozdravu zborovanja krščanskih demokratov v provinci Córdoba naglasil, da bo glavna naloga te politične skupine v bodoče obstojala v tem, da bodo morali za dejanji „utrditi svoj ideološki profil“.

Peronisti se živo pripravljajo na proslavo svojega praznika 17. oktobra. Navadno so ga doslej imeli na Plaza Once, letos bo pa v parku Patricios. Politična skupina notranje še vedno ni strnjena ter se boji ter trenja med različnimi skupinami nadaljujejo.

znanijo z novicami iz vseh krajev sveta pa tudi o lastnem kulturnem in gospodarskem delu. List je svoje poslanstvo opravljal v polni meri do konca aprila 1950, ko se je združil z „Našim tednikom“, ki so ga koroški Slovenci pričeli izdajati 14. sept. 1949. Cilj novega združenega lista je bil izražen v naslednjem stavku: „List bo imel posebno nalogo vezati vse Slovence — nas Korošce in tiste, ki žive v drugih deželah in tudi daleč preko morja, ki tudi ljubijo Koroško.“

Koroški Slovenci imajo pisatelja Karla Mauserja v najlepšem spominu, saj jim je s podlistki v Koroški kroniki in v knjižnih oblikah odkrival slovenski svet. Večino teh del mladina še vedno prebira. V delih, ki jih je pisatelj posvetil koroški zemlji, je na novo zaživela zibelka slovenstva. Veliko se imajo koroški Slovenci zahvaliti nekdanjim beguncem po svetu, ki se kasneje omogočili obnovo Mohorjeve tiskarne v Celovcu, posebno prizadevanja patra Odila Hajnska ni nikdar mogoče pozabiti.

Mnogo so slovenski demokratični begunci doprinesli za duhovni razvoj v prvi povojni idejni nejasnosti. Zato bo vez med Koroškimi Slovenci in begunci vedno trdna, pa naj ti žive kjerkoli.

Upor v Indoneziji

V Indoneziji je prejšnji teden izbruhnil upor. Začel ga je poveljnik telesne straže predsednika Sukarna polkovnik Untung, ki je čisto pod vplivom komunistov. To je storil v napačni veri, da se je zdravje Sukarnovo že tako poslabšalo, da je računati z gotovostjo njegove smrti. Protikomunistično usmerjeni minister za narodno obrambo in poveljnik divizije Siliwang general Abdul Haris Nasution je upor v Dža karti zadušil. Vendar zadnja poročila iz Indonezije pravijo, da položaj še ni jasen, ker je začela komunistična stranka deliti orožje svojim pristašem, pobegli polkovnik Untung pa se v centralni Javi še bori z vladnimi četami.

I Z T E D N A V T E D E M

V Brazilu so imeli v nedeljo 3. okt. prve važnejše volitve po zadnji vojaški revoluciji, ki je pred letom dni zrušila ted. predsednika Joaui Goularta. V enajstih državah so volili guvernerje. Pri volitvah se je odločal politični prestiž zlasti dveh brazilskih političnih osebnosti, čeprav pri teh volitvah nista bili kandidata, t. j. sedanjega guvernerja države Guanabara Carlosa Lacerde in prejšnjega predsednika države Juscelina Kubička, ki mu je revolucionarna vlada odvzela politične pravice za 10 let. V državi Guanabara je sed. guverner Lacerda, ki je že pred časom napovedal, da bo pri prihodnjih državnoborskih volitvah prihodnje leto kandidiral za predsednika republike, postavil za svojega naslednika Carlosa Flexo Ribeira. Kandidat opozicije, t. j. Kubičkovih socialnih demokratov in Goulartovih laboristov je pa bil Francisco Negroao de Lima, zun. min. v Goulartovi vladi.

Lacerda je opozicionalnega kandidata proglasil za „kandidata komunistov“. Zagrozil je tudi, da vojniki ne bodo nikdar dopustili, da bi prevzel oblast, če bi bil izvoljen. Njegova izvolitev, da bi tudi razdelila vojsko ter s tem povzročila začetek državljanske vojske.

Nasproti takim zatrtilom guvernerja Lacerde je pa zvezna brazilska vlada objavila sporočilo, da bo spoštovala pri volitvah izraženo ljudsko voljo. Če tudi ne bi bila v korist revoluciji.

Prav na dan volitev se je biv. predsednik Kubiček v Parizu po 16 mesecih prostovoljne emigracije odločil na vrnitev v domovino. Dejal je, da mu notranja želja velevala, da se vrne v domovino in da deli usodo s svojim narodom.

Novice iz Slovenije

Na Brezjah na Gorenjskem je bilo 5. septembra letos zbranih več tisoč vernikov iz vseh delov Slovenije. Praznovali so 30-letnico velikega evharističnega kongresa v Ljubljani. Vernikom je pridigal gen. vikar ljubljanske nadškofije msgr. Stanko Lenič. Kot znano, se je pred 30 leti evharističnega kongresa udeležil tudi ted. notranji minister dr. Korošec, ki ga je tedaj slovenska množica prvič zopet videla na tako mogočni versko-narodni prireditvi po letih konfinacije. Ob prihodu na stadion mu je priredila viharne ovacije.

Vladimir Kadunc, dosedanji član Izvršnega sveta SR Slovenije je imenovan za pomočnika drž. sekretarja a zunanje zadeve.

Na plenumu Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije so kritizirali birokratizem javne uprave, ki požira milijone in milijone ljudskega denarja. Navajali so, da je javna uprava pod sedanjim komunističnim režimom tako draga, da mora zanjo vsako leto plačati vsak jugoslovanski državljan — tudi dojenčki — 50.000 dinarjev.

V Beltincih v Prekmurju so imeli 8. avgusta redko slovesnost. Tega dne je slavilo srebrnomašniški jubilej 8 duhovnikov iz te fare. Pred 25 leti jih je imelo na isti dan novo mašo 10. Dva sta že umrla, 8 jih pa še deluje v dušnem pastirstvu in sicer 5 salezijancev, dva škofijska duhovnika, eden pa je oblat Marijine družbe. Na slovesnost je prišel tudi mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik, ki je s srebrnomašniški tudi somaševal.

Ob izdajanju novih gospodarskih predpisov so v domovini znova spremenili carinske predpise. Po novih predpisih je treba sedaj za blago, ki ga kdo nosi s seboj v domovino in katerega vrednost dosega 40.000, plačati 25% od vrednosti tega blaga. Samo tisti, ki so v tujini prebili 10 let, lahko prinesejo s seboj domov nekatere gospodarske stvari brez carine. Avtomobilov pa brez carine tudi ne morejo uvoziti. Za izseljence, ki so domovino zapustili po drugi svetovni vojni, če so deležni „amnestije“ iz leta 1962, in se vrnejo domov, zadostuje že petletna doba, da gotove

stvari prinesejo s seboj ob morebitni vrnitvi brez carine. Zopet potrdilo, kako nadležna je sedanjemu komunističnemu režimu politična emigracija v svobodnem svetu!

Zadnja splošna podražitev vseh stvari v domovini je seveda zadela tudi kadilce, ker so se tudi tobačni izdelki močno podražili. Cene za zavitek cigaret so sedaj naslednje: Drava 100 (prej 55 din), Ibar 110 (60), Zeta 130 (80), „Filter 65“ ali Morava 150 (100), Sport filter ali Vardar 170 (110) in Drina 200 (130). Cigarete, ki so pa prej stale nad 130 din so se podražile za 100 din.

Narodna banka je z ozirom na zadnje razvrednotenje dinarja izdala novo tečajno listo tujih plačilnih sredstev, iz katere je razvidna nova vrednost raznih valut v Jugoslaviji. Avstrijski šilling 48,8 din, belgijski frank 25, danska krona 180,97, finska marka 390,62, francoski frank 253,19, grška drachma 41,67, holandski goldinar 345,30, italijanska lira 2, kanadski dolar 1156,25, zahodnonemška marka 312,50, norveška krona 175, amer. dolar 1250, švicarski frank 285,86, švedska krona 241,63 in angleški funt 3.500 dinarjev.

Umrli so. V Ljubljani: Slavka Ahlin roj. Zdešar, Antonija Dežutelj, Franc Schiffer, geodet v p., Ana Smole, vdova strojevodje, Julijana Adrinek roj. Odar, Simona Runko roj. Šarovič, Luci Mihalkin roj. Pertot, Mitja Bregar, Viktor Gril, strojevodja v p., Vida Lampič roj. Dinter, Minka Drnovšek roj. Breznikar in Marjana Zalar roj. Oblak v Borovnici, Rudi Rogina v Črnomlju, Katarina Kantušer roj. Hočevar v Celju, Franc Arko v Dolenjih Lazih, Marica Šetine roj. Lustrek na Jesenicah, Ivana Klajčnik roj. Sket v Mariboru, Alojzija Žnidarič roj. Martinšek v Zidanem mostu, Anton Skubic na Polici, Ivan Krušič v št. Petru, Viktor Twrdy, strojevodja v Hrušici, Kati Bidovec na Koroški Beli, Franc Savšek v Zagorju ob Savi, Ida Ferlat roj. Povodnik v Mirnu, Albert Gregorčič, vrtar v Šmarjah na Vipavskem, Peter Čede, upok. v Preboldu, Ivana Korošič roj. Štritih, vdova vlakovodje v Trzinu in Andrej Ogris v Podlublju.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Odbornike vseh naših organizacij, ustanov in domov, čč. gg. katehete, učitelje in učitelje naše mladine ter predavatelje v naših organizacijah opozarjamo, da bodo letos prvič skupno slavili slovenski narodni praznik. Odborniki organizacij in ustanov, vzgojitelji naše mladine ter predavatelji v organizacijah so izredno pomembni in odgovorni oblikovalci slovenske izseljenske skupnosti. Zato je prav, da se v medsebojnem spoznavanju utrdijo v vztrajnosti svojega požrtvovalnega dela. Vse, ki ne bi pravočasno dobili vabila praznika, da kljub temu prijavijo svojo udeležbo v Slovenski hiši ali v slovenskih domovih pri njihovih predsednikih

ali pooblaščenih. Prijave naj izročijo do nedelje 10. oktobra obenem z vplačilom zneska 200 pesov za osebo. Pri poročilih povabljenih so vabljeni tudi žene odnosno možje.

Slovenski znak bo na razpolago udeležencem proslave našega narodnega praznika dne 16. oktobra v Slovenski hiši. Tri zlate zvezde na sinjem polju in slovenske narodne barve. Znak je emajliran v obliki grba in izdelan po zamisli gdč. Jožejke Debeljak, štud. arhitekture.

Prilagodilni odbor

Osebné novice

Na pravni fakulteti buenosaireske univerze je dne 28. septembra diplomiral in dobil naslov odvetnika g. Vital Ašič. Iskreno čestitamo!

Družinska sreča. V družini Franca Zorka in njegove žene ge. Ivanke roj. Kržič v Martín Coronado so dobili hčerko. Na ime Sonja jo je dne 3. oktobra krstil g. župnik Gregor Mali. Za botra sta bila brat in sestra novorojenke Marijan in Marjana Zorko. Čestitamo!

RAMOS MEJIA

Prosnetni večer v Slomškovem domu

V soboto dne 25. septembra je imel g. Janko Hafner predavanje v Slomškovem domu o temi: Človek v vseirju. Naš priznani strokovnjak v problemih moderne raketne tehnike je poslušalstvu s pomočjo črteža najprej predstavil naš sončni sistem, nato razširil obzorje do najbližje zvezde stalnice, pa se spet povrnil na Zemljo in človeka. Z mnogimi izredno zanimivimi podrobnostmi je opisal poletje raznih kozmonavtov, zlasti ameriških. Ustavil se je posebno pri problemih, ki jih povzročajo breztežnost v prostoru in končal z ugotovitvijo, da se večina sodobnikov ne zaveda, da živimo na prelomnici časov, podobno kot ob odkritju Amerike. Kot je takrat srednjeveški človek zapuščal Evropo in prestopal mejo neznanega, sedanjí zapuščá Zemljo in bomo še mi doživeli, ko bo pristal na Luni. Pozneje bo obiskal še vse planete, bo pa ostal ujetnik sončnega sistema, ker je človeško življenje prekratko, da bi mogel obiskati ostala ozvezdja. Predavatelj je žel toplo priznanje za svoja izvajanja. Po predavanju se je razvila še zanimiva debata o letelihih kroznikih.

SAN MARTIN

Sanmartinska tombola je zopet privabila izredno število rojakov in rojakinj v prostore Slovenskega doma v San Martinu. K temu je pripomoglo tudi zelo lepo spomladansko vreme. V ozadju športnega prostora so bili na visokem odru razstavljeni dobinki letošnje tombole: 24 tombol in 100 činkvinov. Okoli 16 je napovedovalec g. Alojzij Rezel začel napovedovati številke. Vsa igra je bila izredno napeta. Razvijala se je brez zamude in se je zaključila okoli 18. Glavni dobitek — moderen televizijski aparat, ki ga je dobavila tvrdka Pavle Novak, je zadel g. Kadivec Ivan iz Ramos Mejia. Po končani tomboli se je razvila prijetna družabna prireditev, pri kateri je sodeloval orkester Moulin Rouge.

MENDOZA

Razstava zamejskega tiska

Društvo Slovencev v Mendози je pripravilo za nedeljo, 19. septembra, v Slovenskem domu razstavo našega zamejskega tiska. Organizacijo razstave sta prevzela gg. Rudi Hirschegger in arh. Božidar Bajuk ml. Zamisel se je porodila predvsem iz spoznanja potrebe, da naši ljudje v Mendози dobe prilžnost za čim podrobnejši vpogled v naš dosedanji tisk predvsem verskega, kulturnega in leposlovnega značaja, ki jim je na razpolago za nakup tu v Mendози in ki zasluži, da najde svoje mesto na naših družinskih in knjižnih policah.

Najprej smo se zbrali vsi v naši dvorani, kjer nam je o pomenu knjige spregovoril nekaj besed prof. Božidar

Bajuk. (Njegov govor bomo objavili v prihodnji številki.)

Nato smo se vsi podali v veliki salon na ogled razstave. Knjižne in periodične publikacije so bile v okusno opremljenem prostoru ter estetsko izbrani obliki razporejene pod naslovi naših založniških ustanov. Razstavljeni knjižna dela so bila zbrana delno iz tukajšnjih prodajnih zalog, v veliki meri pa tudi iz naših zasebnih domačih knjižnic. Nad vsem tem našim knjižnim bogastvom je s stene zadovoljno gledala slika našega največjega ljubitelja slovenske tiskane besede, škofa A. M. Slomška.

Z zadoščenjem lahko priznamo, da je bil na splošno za naše ljudi to izreden dogodek. Mnogi so zares z glasnim začudenjem spontano dajali izraza nepričakovanemu vtisu ob vstopu v razstavni prostor in ob pogledu na tolikšno bogastvo slovenske knjige.

Pozdravljalo jih je ob steni razkošje okusnih izdaj naših Slovenske kulturne akcije z umetninami naše besede in slike v okusnih opremljenih; sledila je naša tradicionalna Mohorjeva, celovška in goriška; pozdravljali nas je naš mendoški Glasnik in poleg njega zbirka Slovenske besede. Na nasprotni strani obsežni ter pestri letniki našega družinskega prijatelja Duhovnega življenja in vodnic naših najmlajših Božjih stezic. Osupel je človek obstal nato ob Svobodni Sloveniji. Iz naloženih nevezanih številč urejenih po letnikih si mogel objeti z enim pogledom vso dolgoletno kontinuiteto našega osrednjega emigrantskega lista. In k temu predragocena zbirka 16 letnikov njenih Zbornikov.

Sledil je verski tisk z raznimi molitveniki in izdaji verskega značaja v ožjem pomenu besede. Presenetila nas je vmes velika slika pok. nadškofa J. Vovka, posneta na 1. zasedanju vaticanskega koncila, ki nam jo je prinesel naš tukajšnji nadškof in smo si jo zdaj oskrbeli v reproduciranih fotokopijah.

Po sredini dvorane so bile razmeščene publikacije Katoliških misijonov, Baragove tiskarne, Družabne pravde, Dušnopastirske pisarne i. dr. Opozorjeni smo bili na nekatere knjižne dragocenosti velike umetniške in kulturne vrednosti, ki pa so danes že knjižna redkost, ker so popolnoma pošle.

Obiskovalci so imeli tudi prilžnost, da so si knjig, ki so bile na razstavi na razpolago, na licu mesta nakupili ali pa jih naročili. Tako je šlo med naše ljudi prav lepo število knjig in drugih publikacij.

Po glavnem obisku smo se vrnili spet v dvorano, kjer so nam ob Servicio Informativo de los Estados Unidos navili štiri prav zanimive in podučne dokumentarne ter kulturne filme. Po končani predstavi so nekateri še v pozno večerno uro ponovno obiskali knjižno razstavo, ki je kot prvi poskus tu v Mendози pokazala, da so podobne prireditve zelo koristne in pomembne in jih bomo v eni ali drugi obliki morali vzeti v naš redni program. Brez dvoma bomo na ta način naši knjigi izdatno ugledali pot v naše domače knjižnice.

Bb.

Vsak teden ena

MLADA SLOVENKA

Mirko Kunčič

*Slovenka sem mlada,
ljubim svoj dom,
ostala do groba
zvesta mu bom.*

*Oj, hišica bela
sredi vasi,
oj, zemljica rodna —
keje si zdaj ti!*

*Kjerkoli po svetu
romala bom,
nosila bom v srcu
tebe, moj dom.*

Predavanje g. Pavla Fajdige o „titoizmu“ na Katoliški univerzi

Inštitut za sovjetologijo na pravni fakulteti katoliške univerze v Buenos Airesu, katerega direktor je univ. prof. dr. Bohdan Halajczuk, tajnik pa g. Pavle Fajdiga, je priredil vrsto predavanj o komunizmu predvsem za visokošolske emigrante, ki so včlanjeni v Federación de Estudiantes democráticos exiliados del Este y Centro de Europa. V tej vrsti predavanj, ki so jih imeli po večini profesorji sovjetologije na pravni fakulteti, kakor prof. Antokoletz, dr. Wasyluk, Videla Escalada, je dne 24. septembra predaval o „Titoizmu“ g. Pavle Fajdiga, član našega uredništva in diplomirane Slavistike in sovjetologije na kat. univerzi. G. Fajdiga je najprej podal karakteristiko kom. revolucije v Jugoslaviji, ki jo je vodil Tito, potem pa njegovo razmerje do Sovjetije vse do preloma l. 1948. To je bil prvi, manjši del, njegovega predavanja, kajti njegov namen ni bil podati zgodovino gibanja osvobodilne fronte v Jugoslaviji, temveč predvsem analizirati ustavo in program Zveze komunistov, iz katerih je videti tisto posebno, ki je dobilo v svetu ime „titoizem“. Razčlenil je posamezne ustave v Jugoslaviji iz časa pred pomolom in po njem, ter določbe komunističnih kongresov, zlasti tistega v Ljubljani, kjer je KKP dobila novo ime Zveze komunistov in s tem tudi novega duha, ki ga smatrajo v svetu kot „titoizem“. Prišel je do povzetka, da je „titoizem“ še prav tak komunizem, kot je bil v početku, ter da je tudi „nacionalni komunizem“ zanj napačno ime. Predavanje je bilo deležno velikega odobravanja.

Za njim je govoril še prof. Tocyłowski o Bilanci komunističnega režima, kjer je v lepem govoru podal oznake komunizma kot religije ter tudi iz tega izvajal vse, dinamiko, protislovja, agresivnosti in netolerantnosti, ki jih vsebuje, ter dokazoval, da „koeksistencija“ za religijo, ki je prepričana, da ima vse absolutno prav, ni mogoča ter je vse samo privid. Predavanje je dalo jasno podobo komunizma, vzeto s filozofskega in pravnega stališča. Ves cikel predavanj je bil na kademski višini v okviru univerze, kar daje predavanju g. Fajdige posebno ceno.

IV. pevsko-glasbena prireditev v San Martinu

V nedeljo 26. septembra t. l. ob 15.30 je bila v dvorani kolegija Sagrado Corazón v San Martinu četrta pevsko-glasbena prireditev v istem kraju. Privabila je zelo dosti ljudi, tako da je bila obširna dvorana polna. Lepo vreme tega dne je dvignilo na noge tudi dosti ljudi iz drugih krajev Velikega Buenos Airesa.

Najprej je pozdravil navzoče g. Rudolf Smersu, ki je v svojem nagovoru naglašal, da kdor poje in svira, je dober človek in zato so prireditelji stavili v svoj delovni načrt glasbeno vzgojo zlasti mladine. Le-to naj gojite glasbene umetnosti dovede do večje dobrote, kot pa moreta to storiti radio in televizija. Ljudje sicer imenujejo te prireditve, katerih današnja je že četrta in se ponavljajo vsako leto, koncerte, vendar so prireditelji ne ponašajo s tem, da bi bili to koncerti na visokem umetniškem nivoju, ampak so to nakakšne produkcije, ki naj pokažejo rezultate učenja. Omenil je tudi eno negativno postavko dosedanjih prireditev, namreč pomanjkanje vztrajnosti, kajti mnogi posamezniki in združeni, ki so pri prejšnjih nastopih že pokazali lepe uspehe, so odpovedali. Tem bolj toplo se je za-

hvalil tistim, ki vztrajajo, zlasti ki vztrajajo v učiteljskem svojstvu.

In tako je nastopil takoj mladinski pevski zbor pod vodstvom dirigenta g. Borisa Pavšerja. Zbor blizu 50 mladih grl je zapel Satnerjev Nazaj v planinski raj in Hrbarjevo Hišico očetovo, nato pa še nekoliko težjo Ciganovo pesem mladine. G. Pavšer, ki je prejel šopek nageljnjev, je dokazal, da je iz zbora ustvaril zelo siguren pevski korpus, ki si bo v bodoče pač še pridobil mlajših moči in smo prepričani, da mu tako kmalu vztrajnosti ne bo zmanjkalo. — Nato sta nastopila Peter in Janez Hafner, vsak z dvema klavirskima točkama. Oba poznamo še iz prejšnjih nastopov in jima torej tudi vztrajnosti ne manjka. Kot tudi poznejši izvajavci, sta tudi brata Hafnerja nastopila zelo mirno, brez vsake treme. Prvi je v šestem, drugi v petem letniku klavirske šole. Igrala sta brez not in ne da bi hotel starejšega Petra kaj zapostavljati s tem, sem imel pri Janezu vtis neposrednega življenja v skladbo. — Dobro šolo je pokazala tudi Anica Jenko, ki igra šele v drugem letniku. — G. Pavšer je poznan kot mladinski pevovodja in dirigent mladinskega orkestra.

Toda iz teh korpusov ustvarja tudi manjše komorne enote. Tako je v prvem delu programa priredil za melodike po narodnih napevih tri pesmice, ki so jih svirale Katica Rožanec, Lučka Pristovnik in Maruška Batagelj. — Tudi Ana Marija Klanjšček (četrti klavirski letnik) je znova potrdila, da se skladb ne le nauči, ampak jim daje tudi lastno muzikalno nastrojenje. — Deset sanmartinskih in karapačajskih harmonikarjev in harmonikaric je h koncu prvega dela zaigralo pet komadov v povsem zadovoljivi izvedbi. Njihov učitelj g. Viktor Jenko je prejel šopek rdečih nageljnjev. — Tako je prvi del programa, ki je bil izključno mladinski, minil v splošno zadovoljstvo občinstva in v pohvalo učiteljema.

V drugem delu so nastopili poleg doražajoče mladine tudi že odrasli mladostniki in takšni, ki jim je mladost že premalno. Najprej sanmartinski ponos, Pavšerjev mladinski orkester. Njegov letošnji spored je bil dosti zahtevnejši od dosedanjih, pa tudi v Händlu, Brahmsu in Čajkovskem so mladi svirajoči pozorno sledili dirigentu. — Izbor izmed pevk mladinskega pevskega zbora, imenovan vokalni oktet mladenk SDO — včasih smo imeli vokalni oktet, naraščajnic — je zapel tri pesmi pod

vodstvom g. Pavšerja, pri čemer so se zlasti odlikovali alti. — Z obžalovanjem smo opažali, da gdč. prof. Kristina Pavlovčič in njena sestra Ančka nista več nastopili, zato smo ju bili tem bolj spet veseli letos, ker sta medtem toliko bolj napredovali. — In spet komorni ansambel iz mladinskega orkestra: instrumentalni sekstet treh violin in treh flaut, ena najlepših točk te prireditve. — G. Izidor Borštner je odigral na električni kitari tri točke, kar je vzbudilo toliko pritrjevanja, da je moral dodati še eno. — Nastopil je pevec — solist g. Vinko Klemenčič ob klavirski spremljavi gdč. Marjete Smersujeve. Čeprav je g. Klemenčič že odrasel človek, smo vendar tudi pri njem ugotovili razvoj, napredek v jasnosti glasu. — Na kraju je g. Klemenčič dirigiral šest točk slovenskega pevškega zbora iz San Martina in tudi on je prejel zaslužen šopek rdečih nageljev. Zbor sam razpolaga z enakovrednimi glasovi: med njimi smo opažili ljudi, ki smo jih ta dan videli in slišali že pri drugih točkah; tako je mešani zbor nekako končno zbirališče mlajših pevcev in sviračev. S solističnima točkama sta se odlikovala ga. M. Marinček in g. V. Jenko.

Če bi povzel splošni vtis, bi rekel: Slovenci, ki se zbirajo v sanmartinski

cerkvi in domu, razpolagajo z lepim številom glasbeno nadarjenih ljudi, zlasti mladine. Imajo dobre in zelo požrtvovalne glasbene učitelje, ki k temu kulturnemu delu ne silijo onih, ki nimajo za to nagajna (kot marsikdo nima postavim dobrih oči), kar ni nobena hiba. Nedeljska prireditev je bila boljša od dosedanjih, na neki višini, kjer je bilo vse poslušanja vredno; marsikateri izvajavec pa se je dvignil nad povprečje. Res pa so nekateri, ki so prej mnogo ali vsaj več obetali, popustili, tako da so popolnoma ali vsaj deloma utihnili. Tako nismo slišali nekaterih pianistinj, ki so bile pri prejšnjih prireditvah v središču zanimanja. Zlasti je točkar izpadel možki oktet. Program je bil v glavnem starejši, izgleda da modernejša glasba vsaj vzgojno ni najprikladnejša. Publike je bilo dosti in je uživala. Odlična publika bodo nekoč zlasti sedanjí izvajavci. Čas prireditve je bil letos znatno zgodnejši kot prejšnja leta; izvajavci in poslušavci so bili rešeni decemberskega sonca, mlajši izvajavci tudi obvarovani kopičenja opravkov na koncu šolskega leta.

Oni, ki vztrajajo, zlasti gospodje, ki to važno kulturno delo vodijo in učijo, zaslužijo vse čestitke in hvaležnost.

M. M.

SLOVENCI PO SVETU

AVSTRIJA

Franc Zabret — 80-letnik

Med slovenskimi duhovniki, ki delujejo v Avstriji je tudi bivši blejski župnik g. Franc Zabret, ki je v hiši solnograških usmiljenk 15. septembra slavil 80-letnico svojega življenja.

Jubilant se je rodil 15. septembra 1885 v Britofu pri Kranju, kjer je njegov oče zgradil tovarno lanenega olja. Gimnazijo je začel v Kranju, končal pa v Ljubljani, kjer je po maturi leta 1905 vstopil v bogoslovje. V duhovnika je bil posvečen leta 1909, kaplan je bil najprej na Blejcu, zatem pa na Vrhniki. Med prvo svetovno vojno je bil stolni vikar v Ljubljani, nato pa prevzel uredništvo tednika Domoljub. Leta 1930 je postal župnik v Kovorju na Gorenjskem, leta 1934 je pa bil imenovan za župnika na Bleju. Leta 1941 so ga nacisti zaprli v škofovih zavodih v St. Vidu, nato pa izgnali na Hrvaško, kjer je kot begunec deloval v dušnem

pastirstvu najprej v Sremskih Karlovcih, nato pa v Džakovem. Ko se mu je posrečilo priti v Ljubljano, je deloval pri kat. tiskovnem društvu v Ljubljani. L. 1945 je odšel na Koroško. Najprej je bil organist v Strassburgu, zatem pa je deloval v dušnem pastirstvu več let v Heiligen Blut, nato pa na vzhodnem Tirolskem. Pred 14 leti je prevzel oskrbovanje kaplanije Schernberg na Salzburškem, kjer oskrbuje dušno pastirstvo za salzbürške usmiljenke, versko tolažbo pa ves čas deli tudi največjim revežem — bolnim na umu.

Jubilant je zelo naobražen mož. To je dokazal tako v dušnem pastirstvu kakor tudi kot urednik Domoljuba. Je tudi velik ljubitelj glasbe. Zlasti orgel ter je uglasbil več pesmi.

K 80-letnemu jubileju g. Francu Zabretu čestita tudi Sv. Slovenija in mu želi vse najboljše.

KANADA

Brat Ciril Verdnik umrl

Po treh mesecih hudega trpljenja je 9. septembra umrl na posledicah avtomobilske nesreče dne 13. julija v Montrealu lazaristovski brat Ciril Verdnik. Čeprav se mu je zdravstveno stanje počasi izboljševalo, je bilo njegovo življenje vendar vedno na tehtnici. Ko je dne 9. septembra nastopila možganska tromboza, zanj ni bilo več pomoči. Ker so rajnikovi sorodniki v Torontu, in je rajni v tem mestu v župnici Brezjanske Marije tudi deloval, so njegovo truplo prepeljali v Toronto, kjer so ga po slovesni pogrebni maši v cerkvi Marije Pomagalj ob veliki udeležbi Slovencev in Kanadčanov pokopali na pokopališču sv. Križa.

Vestnik SFZ

Prvenstvo lahke atletike se bo vršilo 12. oktobra v Slovenski vasi.

Tekmovalci so razdeljeni v 3 kategorije. A, od 18 let dalje, B od 14 do 17 let in C do 14 let.

Program je sledeč: Popoldne: ob 9 otvoritev turnirja. Tekmovanje SDO: skoki v višino in v daljavo, tek 80 m. Tekmovanje SFZ: tek 1500 m, met diska kat. A in B, met kopja, serija 100 m A-B, skok v višino kat. A, serija 400 m A-B, skok v višino B, tek 3000 m. Tekmovanji SDO in SFZ se bosta vršili istočasno. — Popoldne: Kat. A in B: pričetek ob 15, met krogle A-B, finale A-B, skok v daljavo A-B, finale 400 m A-B. — Kat. C: pričetek ob 14: tek 60 m — serije, skok v višino, met žoge, skok v daljavo, finale 60 m.

Sportni dnevi — nogomet: 3. oktobra sta se odigrali 2 igri. Rezultati so sledeči: San Justo 6, Morón 3; Ramos Mejía — San Martín: San Martín se ni predstavil, zato je igra izenbil. — 10. oktobra se bosta pomerila odseka: San Martín — Morón v San Martinu in Ramos Mejía — Lanús v Ramos Mejiji. Obe tekmi ob 9.30.

OBVESTILA

Dvajsetletnici našega zdomstva in počastitvi spominja žrtev revolucije in vojne posveča zbor „Gallus“ svoj koncert cerkvene glasbe v soboto, 9. t. m.

ob 20 v dvorani Slovenske hiše. Iz programa, ki bo vsem udeležencem na razpolago, sklepamo, da bo večer nudi lep užitek in bo primeren člen v vrsti letošnjih prireditvev ob naši dvajsetletnici. Z udeležbo pri koncertu dokazimo voljo, da hočemo biti vredni vseh žrtev, ki se jih letos posebno spominjamo. V nedeljo, 10. oktobra, ob 9. obletnici Našega doma v San Justu bo ob 9 sv. maša na trgu v San Justu. Imel jo bo msgr. José Marcón, mestni župnik, za vse junake, padle v borbi proti komunizmu.

Po sv. maši polaganje venca na spomenik osvoboditelja gen. San Martina. Pri slavnosti bo sodelovala mestna godba. Vabljeni narodne noše.

II. folklorni festival bo ob 9. obletnici Našega doma v nedeljo, 10. oktobra ob 15. Govorila bosta polkovnik g. Kupnik in vpokojeni general g. Balaquer. Nastopile bodo folklorne skupine Slovencev, Hrvatov, Čehoslovakov, Poljakov, Estoncev, Ukrajincev in Rusov. Otroci slov. šolskega tečaja Fr. Balantič vodo izvajali slovensko rajanje. Pri slavnosti bo sodeloval tudi pevski zbor Gallus pod vodstvom g. dr. Savellija.

Skupna vaja mladenk in naraščajnic za nastop na mladinskem denu bo na državni praznik, 12. okt. ob 15 na Pristavi.

SDO v San Martinu bo imela svoj redni mesečni sestanek v nedeljo 10. t. m. po sv. maši. Na programu je zanimivo predavanje ge. Neže Potočnik o praktičnem gospodinjstvu.

Sestanek staršev otrok slov. šol. tečaja A. M. Slomska iz Ramos Mejije bo na državni praznik, v torek, 12. oktobra ob 16 v Slomskovem domu. Na sporedu predavanje in razgovor g. Milana Magistra o rasti naše mladine v slovenstvu. Za otroke posebej otroška tombola.

Slov. kat. akad. starešinstvo sporoča članstvu, da bo prihodnji sestanek 15. t. m. ob 19 v Slovenski hiši. Predmet razpravljanja bo: „Slovenska emigracija v bodočnosti“. Posebnih vabil ne bo.

V Slovenski vasi bo otroška akademija združena z materinsko proslavo v nedeljo 17. t. m. ob 16. Prisrčno vabi društvo Slovenska vas in učiteljsvo.

Starši iz San Justa. Predavanje in razgovor o rasti naše mladine v slovenstvu bo v nedeljo, 17. oktobra po sv. maši v Našem domu. — Šolski odbor.

Slovenski ljudski tabor bo v Slomskovem domu 14. novembra v počastitev slovenskega narodnega praznika 29. oktobra, 25-letnice smrti dr. Antona Korošca in 100-letnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka.

SLOV. DOM V SAN MARTINU

se toplo zahvaljuje vsem, ki so pomagali da je zelo lepo uspela njegova

IV. pevsko glasbena prireditvev.

Zlasti se zahvaljuje vsem, ki so številne nastopajoče pripravili za nastop, in vsem, ki so na prireditvi nastopili. Zahvaljuje pa se tudi rojstvom za izredno lep obisk prireditve. Dalje se dom zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k velikemu uspehu velike sanmartinske tombole.

Posebej se zahvaljujemo tistim, ki so žrtvovali mnogo časa za napravo tomboških tablic, tistim, ki so dobilke nabirali. Iskrena zahvala vsakoletnemu napovedovalcu g. Alojziju Rezlju, skavtom, kuharjem in kuharicam, strežnemu osebju, darovalcem peciva in sploh vsem, ki so nam pomagali in nas obiskali.

Zakonski par želi
PRILETNO ŽENSKO
za splošna dela
Plača po dogovoru
José Bonifacio 655, Cap. Fed.

„Sem deklica mlada, vesela“
POGUM IN VESELJE
prinaša devetero pesmi z vmesnim besedilom na novi plošči, ki jo je izdal Mladinski odsek Zedinjene Slovenije in posnela COLUMBIA in govore učence pod vodstvom ge. Marije Geržičeve
Na ovitku je barvasta fotografija zborčka in so besedila vseh pesmi. Plošča se dobi v Slovenski hiši in stane 300 pesov

WPJLANA EVROPSKA DELIKATESNA TRGOVINA
FIAMBRERIA
v mestu Vicente López
NA PRODAJ
Vprašati na tel. 791-7744

SDO SFZ
Prvenstvo lahke atletike
12. oktobra ob 9 v Lanusu
Tekmujejo članice SDO, člani SFZ, naraščajniki ter vsi ostali ljubitelji športa
Vsi tekmovalci morajo biti ob 8.30 na igrišču.
Podatki so v Vestniku SFZ
Vpisnina: \$ 30.— za vsako panogo
Naraščaj brezplačno

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Caseante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8327

Ob 20-letnici zdomstva in v počastitev vseh žrtev vojne in revolucije
SLOVENSKI PEVSKI ZBOR
Gallus KONCERT
v dvorani Slovenske hiše
Ramón Falcón 4158
Sobota, 9. oktobra 1965 ob 20

ESLOVENIA LIBRE
Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1965: za Argentino \$ 1000.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK
Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271
Uradne ure 17—20
Na telefonu tudi dopoldne

Zaposlitev kot
hišna pomočnica
brez kuhanja, dobi resna oseba v slovensko-srbski družini
Dobra plača — dobro postopanje!
Lahko tudi samo nekaj ur dnevno.
Zglasiti se:
Avda. Córdoba 2959/III Capital
T. E. 82-2686

ZALOŽBA SLOV. KULT. AKCIJE
NOVO NOVO
Na long play plošči podaja umetne pesmi in predelavo narodnih pesmi komponista
Alojzija Geržiča

KVARTET FINK
Cena: 700 pesov (v Argentini) in 5 dolarjev v drugih državah
Dobite jo pri SKA, Ramón Falcón 4158 in istotam v DP pisarni ter pri poverjenikih in razpečevalcih slovenskih publikacij

Naš Dom v San Justu 9. OBLETNICA 10. oktobra II. FOLKLORNI FESTIVAL Posvečen padlim junakom

NAŠI MLADINI
Leto II števil. 19 Ureja: MARTIN MIZERT
„SAJ NIMAM NIC!“
Tudi Lojzek je nekaj slišal o dobrotelnem tednu. Pri slovenski maši, seveda.
„No, to ni nič za mene,“ si je mislil fantič in mi približno tako odgovoril, ko sem ga vprašal: „No, kaj boš pa ti?“
„Jaz? Saj nimam nič!“
„Hm, to je res,“ sem mu dejal. Vendar: tu in tam le dobiš kakšen denar, ki ga po nepotrebnem uporabiš. Ko bi vsaj nekaj tega denarja prihranil, bi se sčasoma vendar nekaj nabralo. Saj potrebne ne podpiramo samo ta teden, ampak vedno!“
Lojzek je nekam prikimal, vendar se mi je zdelo, da ga nisem posebno prepričal. Pa sem zato nadaljeval:
„Poznam župnijo v Velikem Buenos Airesu, kjer je vsaka prva nedelja v mesecu „nedelja paketov.“
„Nedelja paketov?“ me je prekinil Lojzek. „Kakšna nedelja pa je to?“
„Ne prekinjaj me, saj boš vse zvedel,“ sem ga poučil in nadaljeval:
„Vsako prvo nedeljo v mesecu prinašajo verniki, ko gredo k sv. maši, v cerkev zavitek jedil: nekaj kg moke, sladkorja, riža, testenin ali kaj drugega — kar se komu pač zdi bolj prav in kolikor kdo zmore. Nabrana jedila razdeli pozneje župnik med potrebne farane. Temu pravijo „nedelja paketov“. Lepo kajne?“
„No,“ sem končal, „ne mislim, da bi tudi ti kaj takega delal. Hotel sem te le opozoriti, da lahko tudi ti kako pomagaš potrebnim. Vsak mesec bi — dan za dnem in po malem — le nekaj prihranil in ob koncu meseca oddal za potrebne.“
In še enkrat: dobra dela moramo vedno opravljati, ne samo v dobrotelnem tednu!“

Jčza Vovk
OB TRDI CESTI CLOVEK SPI
Ob trdi cesti clovek spi.
Postoj, prijatelj, ti ne veš.
Jaz sem ga videl z lastnimi očmi,
kako omahnil je pod težo dni.
Pes-glad se je zagrizel vanj.
In gloje, gloje do kosti.
Povej mi zdej, kaj meniš ti,
da je privid njegovih sanj?
Da bogataš je? Kronan kralj?
Da maščevanja besna snuje?
Veš, sanje lepše, slajše vse
— o skorji kruha govore...
F. S. Finžgar:
Ljubi svojega bližnjega
to je Gospodova zapoved, najvišji enaka.
V šoli naroči učitelj, naj prinese otroci vsak nekaj denarja za to in ono učilo. Barakarjev Jurček denarja ne prinese, ker mu ga niso mogli dati. Bada je v baraki. Jurček pove, da ga prinese, ko bo brezposelni oče spet kaj zaslužil.
Učitelj pogleda po razredu. Vse 2 tiho. Otroci gledajo v klopi. Učiteljeve oči iščejo in sprašujejo. Nič odziva. Nato seveda potolaži dečka in mu da učilo zastoj.

Med odmorom si gre večina otrok kupovat malico. Torej vsi ti so tiščali denar v žepu in ni ga bilo, ki bi rekel: „Jurček, glej, za malico imam, pa jo ne bom jedel, da dam denar tebi. In Stanko ga tudi da in Jernej...“
*
Nekje v zavodu je takole:
Fantje sedijo za mizo pri kosilu. Pride na mizo zadnja jed: pecivo, sadje ali kaj podobnega. Prvi vzame od svojega dela polovico, drugo polovico da drugemu, ta pa da ves svoj del v košek — in tako gre dalje, dokler ni polovica zadnje jedi v košku.
Popoldne pa gredo s koškom, v katerem so te v ljubezni pritrgane polovice, v barake in delijo, delijo bednim in lačnim otročičem v barakah.
Ali poznate zgodbo o Usmiljenem Samarijancu? V njej pravi Učenik: ki je Jezus — Bog-Sin — na koncu, tako: „Poidi in tudi ti stori tako!“
PISAN DROBIŽ
Besedna uganka
Z „r“ poživila cvetke tvoje!
Črko proč in „k“ prideni:
ta pa nosi smrt cveticam!
Črko „a“ zdej proč odvzemi:
ptica v grmu krasno poje!

Zamenjalnica
Z „V“ sem jaz orjak,
s „P“ sem ptič čudak.
Rešitve v prihodnji številki.
ZLATI NASVETI
Dva roki imaš v dajanje,
dve roki imaš v jemanje!
Odpri srce, odpri roke,
otiraj bratovske solze,
sirotam olajšuj gorje!
Eno je potrebno le:
Skrbi zase, ljubi brata,
dvigni ga, odpri mu vrata,
a sodnik naj bo — srce!
Za vse je svet dovolj bogat
in srečni vsi bi bili,
ko kruh delil bi z bratom brat
s prav srčnimi čutili!
Rešene uganke iz 18. številke:
Besedna uganka: Oči — Sestavljena dopolnjevalnica: Rana — Brana — Hrana — Vrana. — Šaljiva uganka: Stol, ker ima sto „l“.